

Xây dựng đội ngũ cán bộ cơ sở vùng đồng bào Chăm ở Bình Thuận

Mã Điền Cư

Phó Chủ tịch Hội đồng Dân tộc của Quốc hội

Là tỉnh duyên hải Nam Trung bộ, Bình Thuận có 26 dân tộc thiểu số với gần 77.000 người, chiếm 7% số dân toàn Tỉnh, trong đó dân tộc Chăm đông nhất với 27.000 người, 5.100 hộ. Người Chăm là tộc người sinh sống lâu đời ở Bình Thuận, thường cư trú tập trung thành từng vùng như 4 xã Phan Thanh, Phan Hiệp, Phan Hòa của huyện Bắc Bình và Phú Lạc của huyện Tuy Phong với 20.700 người, chiếm 70% số dân trong vùng. Khu vực này dân cư tập trung gần Quốc lộ 1A và đường sắt Bắc - Nam. Đồng bào Chăm còn cư trú xen ghép với đồng bào các dân tộc khác tại các huyện Hàm Thuận Bắc, Hàm Thuận Nam, Hàm Tân, Tánh Linh. Đây là địa bàn miền núi, vùng sâu, vùng xa, vùng căn cứ kháng chiến cũ. Đồng bào Chăm theo hai tôn giáo chính là Bà-la-môn và Hồi giáo (Bà-ni). Nền văn hóa của đồng bào Chăm gắn liền với tôn giáo và những tập tục, lễ nghi phức tạp. Xã hội người Chăm được xây dựng trên cơ sở chế độ mẫu hệ. Người phụ nữ có vị trí quan trọng: Họ là người có quyền quyết định tài sản trong gia đình và việc cưới gả. Là dân tộc thiểu số có số dân đông nhất tỉnh Bình Thuận, có nền văn hóa và dân trí phát triển ở trình độ khá cao nên đồng bào Chăm có nhiều thuận lợi trong việc vươn lên xóa đói, giảm nghèo. Tuy nhiên, do điều kiện thiên nhiên khắc nghiệt, sự kìm hãm của một số tập tục lạc hậu nên đời sống của đồng bào nói chung vẫn còn nhiều khó khăn. Năm 2004, số hộ nghèo chiếm tỷ lệ 11,3%, thu nhập bình quân 160.312 đồng/người/tháng.

Thực hiện đường lối, chính sách dân tộc của Đảng, Tỉnh ủy Bình Thuận đã ban hành nhiều nghị quyết về công tác vùng Chăm, nhằm củng cố và hoàn thiện hệ thống chính trị ở cơ sở. Việc xây dựng đội ngũ cán bộ cơ sở luôn được các cấp ủy đảng quan tâm trên tất cả các mặt, nhằm phát huy vai trò, năng lực điều hành, quản lý của chính quyền cơ sở. Có được điều này là do Tỉnh ủy Bình Thuận đã làm cho đội ngũ đảng viên trong toàn Đảng bộ thấu suốt quan điểm: Đảng lãnh đạo Nhà nước bằng phương pháp dân chủ, vận động, thuyết phục, bằng sự nêu gương của đội ngũ cán bộ, đảng viên. Tỉnh ủy mở nhiều lớp đào tạo, bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ, lý luận chính trị và hoàn chỉnh về học vấn phổ thông cho cán bộ cấp xã và dự nguồn cấp xã. Trong 1.573 người được đào tạo, có 14 học viên người Chăm, chiếm tỷ lệ 0,89%. Cùng với việc mở các lớp đào tạo, bồi dưỡng dành cho cán bộ đương chức và dự nguồn nói chung, Bình Thuận đã mở ba khóa đào tạo cán bộ dân tộc thiểu số. Học sinh người Chăm theo học 3 khóa này là 30/191 em. Chế độ đãi ngộ cho đội ngũ cán bộ vùng Chăm cũng được Tỉnh ủy Bình Thuận quan tâm. UBND Tỉnh đã ban hành Quyết định 77/2002/QĐ-UB quy định tạm thời một số chính sách đào tạo, thu hút nguồn nhân lực. Nhờ vậy, đội ngũ cán bộ ở cơ sở vùng Chăm đã khắc phục khó khăn, vươn lên hoàn thành nhiệm vụ được giao.

Việc trẻ hóa đội ngũ cán bộ ở vùng Chăm được chú trọng, tỷ lệ cán bộ dưới 40 tuổi chiếm 39,93%. Đây là thuận lợi cho việc đào tạo bồi dưỡng và nâng cao trình độ về mọi mặt cho đội ngũ cán bộ cơ sở.

trình độ trung cấp 228 người, sơ cấp và tương đương 110 người. Đa số cán bộ đang công tác ở xã, thôn chưa qua đào tạo. Trong số 73 người là cán bộ chuyên trách ở xã chỉ có 5 người có trình độ đại học (2,36%). Số cán bộ là đại biểu HĐND, các thành viên trong ban chấp hành các đoàn thể hầu hết chưa qua đào tạo cơ bản. Về cơ cấu còn nhiều điểm chưa hợp lý. Tỷ lệ nữ tham gia công tác xã hội chỉ chiếm 0,16% so với số nữ trong dân cư!

Thực trạng trên đặt ra nhiệm vụ phải đẩy mạnh việc xây dựng đội ngũ cán bộ ở cơ sở vùng Chăm tỉnh Bình Thuận nhằm đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp CNH, HĐH đất nước. Muốn vậy phải có kế hoạch cụ thể, chuẩn bị chu đáo, khoa học trên tất cả các mặt. Thực tế ở Bình Thuận cần lưu ý một số vấn đề sau:

1. Làm tốt công tác tạo nguồn quy hoạch cán bộ. Đây là khâu mở đường để nâng cao số lượng và chất lượng đội ngũ cán bộ vùng Chăm cho những năm sắp tới. Các ngành chức năng từ tỉnh tới huyện cần xây dựng kế hoạch đào tạo đội ngũ cán bộ người Chăm thật cụ thể. Rà soát lại quy hoạch đội ngũ cán bộ của từng địa phương, đơn vị đến năm 2010 trên tất cả các lĩnh vực: Chính trị, văn hóa, chuyên môn, nghiệp vụ. Tập trung nâng cao trình độ học vấn, phổ cập trung học cơ sở, bổ túc văn hóa trung học cho các em đã và sẽ là học sinh trường phổ thông dân tộc nội trú tỉnh. Phối hợp chặt chẽ với các ban ngành và trường phổ thông dân tộc nội trú để nắm chắc các em học sinh người Chăm đang học lớp 10 - 11, kịp thời tham mưu kế hoạch xây dựng đội ngũ cán bộ cho những năm sắp tới. Các chuyên đề học tập nên chú trọng cả về lý luận chính trị, công tác mặt trận, đoàn thể lẫn kiến thức về quốc phòng, an ninh. Cần chú ý đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ trẻ người Chăm về chính trị, chuyên môn nghiệp vụ, quản lý nhà nước, kiến thức kinh tế, khoa học kỹ thuật để phục vụ cho việc chuyển đổi cơ cấu kinh tế, giống cây trồng, vật nuôi, phát triển ngành nghề truyền thống, tạo chuyển biến mạnh mẽ trên tất cả các mặt, góp phần nâng cao đời sống và dân trí ở vùng đồng bào dân tộc Chăm. Có chính sách hợp lý thu hút số trí thức trẻ mới ra trường về công tác ở vùng đồng bào dân tộc Chăm, dần dần bố trí công tác ổn định và phù hợp. Nếu tự nguyện ở lại phục vụ lâu dài thì có chính sách tạo điều kiện tốt nhất để ổn định cuộc sống, yên tâm công tác.

2. Có chính sách đào tạo, bồi dưỡng, bố trí, sử dụng đội ngũ cán bộ cơ sở hợp lý. Việc nâng cao trình độ học vấn cho đội ngũ cán bộ cơ sở cần được quan tâm. Phải chú trọng quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng đủ tiêu chuẩn học vấn, trình độ trước khi bổ nhiệm, đồng thời tiếp tục bồi dưỡng trong quá trình đảm đương chức vụ. Phải duy trì đều đặn các lớp bổ túc văn hóa tại xã dù có gặp khó khăn. Thời gian tới cần tập trung đẩy mạnh đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ theo từng nội dung, từng chức danh cán bộ, công chức. Cấp ủy, chính quyền các xã cần tiếp tục rà soát lại đội ngũ cán bộ ở cơ sở và xây dựng quy chế về chế độ học tập đối với cán bộ đương chức để cán bộ, đảng viên xem đó là một nhiệm vụ chính trị phải hoàn thành.

Bố trí, sử dụng cán bộ đúng người, đúng việc là yếu tố có ý nghĩa quyết định. Qua khảo sát, nhìn chung số cán bộ tạo nguồn quy hoạch khi được bố trí vào các chức danh chuyên trách, công chức xã tuy bước đầu có đỡ ngỡ, lúng túng, song với sự giúp đỡ nhiệt tình của cấp ủy, chính quyền địa phương hầu hết số cán bộ này được phát huy trình độ chuyên môn, cơ bản đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ, được nhân dân đồng tình, ủng hộ. Tuy nhiên, nếu bố trí công tác không phù hợp,

thiếu tin tưởng hoặc mạnh dạn giao việc thì các cán bộ trẻ rất hạn chế trong phát huy khả năng, kiến thức được đào tạo.

3. Tiếp tục tăng cường cán bộ cho cơ sở theo Nghị quyết 04 của Tỉnh ủy nhằm giúp các xã vùng đồng bào dân tộc Chăm xây dựng hệ thống chính trị cơ sở theo Nghị quyết 11, nhưng cần có chủ trương, kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng cán bộ xã theo quy định của Trung ương (kể cả cán bộ chủ chốt và các ban chuyên môn). Đồng thời có kế hoạch luân chuyển, tăng cường cán bộ công chức đang công tác ở huyện về cơ sở trong một thời gian nhất định; có chính sách khuyến khích để họ yên tâm công tác, trong đó chú ý đến cán bộ, công chức là người Chăm. Làm tốt việc này sẽ góp phần nâng cao năng lực lãnh đạo, phương pháp quản lý, tinh thần tự lực, tự cường của đội ngũ cán bộ cơ sở vùng Chăm tỉnh Bình Thuận trong thời gian tới.

Đối với vùng đồng bào Chăm cư trú xen ghép với đồng bào Kinh cần quan tâm phát hiện, đào tạo, bồi dưỡng và tạo điều kiện bố trí cán bộ là người Chăm tham gia công tác trong các tổ chức của hệ thống chính trị cơ sở, nhằm thực hiện tốt chính sách dân tộc của Đảng và Nhà nước ta.

4. Có chính sách đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ văn hóa cho cán bộ nữ để tạo điều kiện thuận lợi cho phụ nữ Chăm tham gia các hoạt động xã hội.

Như trên đã đề cập, phụ nữ Chăm có vị trí quan trọng trong gia đình và các sinh hoạt tôn giáo nhưng số lượng tham gia công tác xã hội còn rất ít. Cần có cơ chế đãi ngộ hợp lý để động viên phụ nữ Chăm tham gia công tác xã hội, thực hiện tốt hơn nhiệm vụ chuyên môn, đáp ứng yêu cầu công tác dân tộc của Đảng và Nhà nước trong tình hình mới, đồng thời tạo chuyển biến trong nhận thức cũng như hành động về bình đẳng giới trong xã hội Chăm hiện nay.

Có thể thấy công tác cán bộ ở vùng đồng bào Chăm tỉnh Bình Thuận đang có nhiều tiến triển rất thuận lợi cũng như đặt ra nhiều vấn đề cần được tiếp tục giải quyết. Với những giải pháp cơ bản nêu trên cùng với sự quan tâm của Đảng, Nhà nước, trong thời gian tới, đội ngũ cán bộ ở vùng Chăm tỉnh Bình Thuận sẽ không ngừng được củng cố cả về số lượng lẫn chất lượng đáp ứng được yêu cầu, nhiệm vụ trong thời kỳ đẩy mạnh CNH, HĐH đất nước dưới sự lãnh đạo của Đảng.